

Slagelse, den 18. juni 2021

Åbent brev

Ang. borgernes adgang til den danske kulturarv

På Det Kongelige Biblioteks Facebookside kunne man læse følgende opslag den 9. juni d.å..

https://www.kb.dk/aktuelt/adgang-til-de-digitaliserede-aviser-vender-tilbage-til-normalen?fbclid=IwAR1ZGHudwm_FtwTzZxp8n0OpjdH6yR0c2MGpNcDscMqq1o-YOdBQCvQixC28

Adgang til de digitaliserede aviser vender tilbage til normalen

Som følge af genåbningen af Danmark og vores aftaler med rettighedshaverne skal du nu igen se vores nyere historiske aviser på dit lokale folkebibliotek og lokalhistoriske arkiv.

Udklip fra historiske danske avissider

Det Kgl. Bibliotek

Siden starten af nytår 2021 har vi kunnet tilbyde en særordning med hjemmeadgang til vores digitaliserede historiske aviser udgivet efter 1920. Særordningen skyldtes, at folkebibliotekerne i perioden var lukket, og der derfor ikke var adgang til aviserne via bibliotekets computere. Nu er samfundet og folkebibliotekerne i bred udstrækning åbne, og derfor udløber særordningen.

Adgangen til historiske aviser i Mediestream vil derfor vende tilbage til normen før seneste Corona-nedlukning. Det betyder, at der pr. 17. juni 2021 igen vil være adgang til historiske aviser enten via på-stedet adgang på de fleste folkebiblioteker og tilknyttede lokal- og stadsarkiver eller som fjernadgang for studerende og forskere på universiteter, som har købt adgang.

Tilbyder mit bibliotek adgang til de historiske aviser?

<https://www2.statsbiblioteket.dk/mediestream/info/ejerloese-aviser>

Vi har været meget glade for at kunne tilbyde denne løsning under Corona-nedlukningerne i 2020 og 2021, ligesom vi har kunnet mærke, at adgangen har været en positiv mulighed i en periode, hvor de fleste oplevede begrænsninger i deres hverdag. Vores erfaringer herfra indgår i vores løbende arbejde med at gøre mere materiale fra vores samlinger af kulturarv tilgængeligt for flere.

Se og læs i aviserne indtil 17. juni 2021

Som bruger af biblioteker igennem mere end 50 år samt læsende og tænkende samfundsborger i øvrigt skal jeg hertil bemærke følgende med anmodning om at modtageren/-ne af denne henvendelse vil fremme det velmotiverede ønske.

Med skyldig tak for den midlertidige online-adgang til de nyere ejerløse aviser via Mediestream som under Coronanedlukningen i en periode er blevet borgerne forundt.

Ordningen bør gøres permanent.

Tænk på ældre, dårligt gående, enlige - alle som har glæde og nytte af avisadgangen qva deres interesser, fordi de dækker den periode de selv har levet i, fordi de kan bruges til støtte for egne erindringer og bidrag til historien såvel privat som i mere offentligt regi, eksempelvis ved opslag FB i diverse fora - det er komplet urimeligt at de skal fratages / begrænses i mulighederne for adgang til dette stof og kildemateriale.

Så mange andre med en mere "kølig" og indifferent indstilling har mulighed for kildeadgang, journalister, studerende osv - det forekommer igen såvel urimeligt som udemokratisk. Det Kgl. Bibliotek, Copydan samt alle med interesse for denne sag må ganske enkelt arbejde for dens fremme i samarbejde med ophavsrettighedsorganisationerne, de politiske

parti's kulturordførere og Ældre Sagen. Desværre ser vi gentagne gange det folkelige dannelsesniveau påvirket i negativ retning / forringet. Når man f.eks. afskaffede radiolicensen for år tilbage, sløres det nok så væsentlige, at det er mere brydsomt med ubytte at klage over noget, der er gratis, er klagen end nok så berettiget.

Det er ikke mange år siden de større centralbibliotekers læsesale lå inde med avisarkiver på mikrofilm. Mod betaling kunne lånerne dengang få fotokopier af det ønskede materiale. Siden har udviklingen gjort, at adgangen kan gøres betydeligt mere effektiv, omfattende og brugervenlig for alle, som vi har set det via Mediestreams online-adgang.

Jeg er selv medlem af såvel Gramex som KODA og har desårsag været særdeles tilbageholdende med at smide ting op på f. eks. YouTube af kollegiale og ophavsretlige hensyn. Jeg er ganske overbevist om, at mange gerne kom ophavsrettighedshavernes berettigede og forståelige interesser i møde ved indførelsen af en abonnementsordning omfattende adgang til de omtalte (ejerløse) aviser på Mediestream fra brugernes hjemmecomputere mod et for alle rimeligt og overkommeligt beløb, hvilken løsningsmodel jeg allerede tidligere ved indførelsen af den midlertidige tilgang også påpegede over for Det Kongelige Bibliotek.

Mit spørgsmål i kommentarsporet til opslaget af 9. juni (FB):"Hvad har udgiften været i forb. med "den særtaftale, som Det Kgl. Bibliotek fik i stand med rettighedshaverne i forbindelse med coronanedlukningen, hvor bibliotekerne var lukkede" - hvad har den kostet i kroner og ører ? M.v.h." - er forblevet ubesvaret.

Jeg kunne supplere dette spørgsmål med spørgsmålet om hvem der har betalt den midlertidige ordning - rettighedshaverne eller skatteyderne ?

Sommerferien ligger ret forude. Tidspunktet kunne dårligt være værre, når det handler om at få gang i en sag eller opmærksomhed omkring samme. Alligevel håber jeg, at man vil tage denne henvendelse særdeles seriøst og behandle den positivt.

Med venlig hilsen

Søren Hansen

shansen1956@gmail.com

Dette brev er som e-mail sendt til de på modsatte side anførte modtagere samt lagt op som offentligt opslag på Facebook.

Det Kongelige Bibliotek: kb@kb.dk

Copydan-relateret: tekstognode@copydan.dk samt billedlicens@visda.dk og mail@visda.dk

Kulturminister Joy Mogensen min@kum.dk

Partiernes kulturelle ordførere i Folketinget:

S: Kasper Sand Kjær E-mail: kasper.kjaer@ft.dk

KF: Birgitte Bergman E-mail: birgitte.bergman@ft.dk

SF: Charlotte Broman Mølbæk: charlotte.broman@ft.dk

RV: Zenia Stampe: zenia.stampe@ft.dk

NB: Lars Boje Mathiesen: lars.mathiesen@ft.dk

(Alt) Torsten Gejl: torsten.gejl@ft.dk

(LA) Henrik Dahl: henrik.dahl@ft.dk

(DF) Morten Messerschmidt: morten.messerschmidt@ft.dk

(EL) Søren Søndergaard: soeren.sondergaard@ft.dk

(V) Jan E. Jørgensen: jan.e@ft.dk

Andre medlemmer af det Kulturudvalget uden partitilknytning til ovennævnte:

(KD) Jens Rohde: jens.rohde@ft.dk

(UFG) Uffe Elbæk: uffe.elbaek@ft.dk

(UFG) Inger Støjberg: inger.stojberg@ft.dk

Kultur, Erhverv- og Planudvalget i KL v/ formand Leon Sebbelin Leon Sebbelin: blese@rebuild.dk

Ældre Sagen : aeldresagen@aeldresagen.dk